

Η ΩΡΑ ΤΩΝ ΠΟΝΤΙΩΝ

Σπινιάν
ΝΙΚΟΛΑΣ

(Μουσικο΄σῆμα)

Ἀκούτε στὴν ὥρα τῶν Ποντιῶν τὴν ραδιοφωνικὴ σκηνὴ τοῦ Σταθμοῦ Ἐύστα-
θιαδῆ μετὶ τίτλο "Στὴ Σουμελᾶ τὴν Παναγία".

~~ΛΕΞΕΙΣ:~~

(Τραγουδᾷ ἢ χορωδία)

Κρωματέες σκυλ, υἱὸς εἶμαι κανέναν κι, φοοῦμαι
σὴ Σουμελᾶ τὴν Παναγία θά παῶ στεφανοῦμαι

ΛΟΓΗΤΗΣ: Σὴ Σουμελᾶ τὴν Παναγία θά παῶ στεφανοῦμαι. Παναγία Σουμελᾶ; Ἦταν τῆς
μύρας τὸ γραφτὸ νὰ γνωρίσῃ τὸ Ἱστορικὸ τῆς μοναστηρίου ἐκεῖ στὸν μαῦρι
νὸ Πόντο, τόσες λύπες καὶ καταστροφές, ἀλλὰ καὶ τόσες χαρές καὶ δοξές.
Μεθεῖα ἐντολὴ, μετέφεραν δύο μοναχοί, ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα τὸ Σεπτὸ τῆς εἰ-
κόνισμα, περνώντας ἀπὸ βουνὰ καὶ θάλασσες, γιὰ νὰ τὸ φέρουν στὸν Πόντο,
στὴν ἀκραία αὐτὴ ἐπαλξὴ τοῦ Βυζαντινοῦ Μεγαλείου. Στὸ ὄρος τοῦ μελᾶ, Χτ-
ζουν τὸ μοναστήρι τῆς κι' ἔτσι πέρνει καὶ ἰδιαίτερο ὄνομα, Σουμελᾶ.
Δεκαεξή, ὁλοκληροὺς, αἰῶνες φωτίζει καὶ προστατεύει τοὺς Χριστιανοὺς κι'
ὀκτινοβολία τῆς περνᾷ πρὸ πέρα κι' ἀπὸ τὰ σύνορα τοῦ Πόντου. Τὴν λατρεύ-
μαζὶ μετὸν λαὸ κι' οἱ μεγάλοι Ἀυτοκράτορες, τὴν σεβόνται κι' οὐκ ἀκόμη
Βάρβαροι. Παναγία Σουμελᾶ. Τὸ μεγαλύτερο προσκηνητᾶρι τῶν Ποντιῶν. Κάθε
χρόνο, τὸ 15 αὐγούστο, τὸ γραφικώτατο ὄψωμα τοῦ μοναστηρίου τῆς βουίξε
ἀπὸ τὰ σήμαντρα κι' ἀπὸ τὴν σωστὴ ἀνθρωποθάλασσα πού ξεχύνεται ἐκεῖ γι
παρευρεθῇ στὴ μεγάλη Ἑθνικοθρησκευτικὴ συνεστίαση τοῦ Γένους. Ἀπὸ τὰ
βαθεῖα χαράματα καὶ πρὶο νωρίς ἀκόμη, μετὸ γλυκολαλήμᾶ τῶν πουλιῶν (κελᾶ-

Δημαπουλιῶν) καθε παραμονὴ 15 αὐγούστου, ὅλος ὁ Πόντος βρίσκεται ἀεὶ συναγε-
ΧΡΥΣΑΝ: Ἀγγίτσα ρίζα-μ' σου. Ἀγγίτσα, Ἀγγίτσα ἐγγέφσον. Ἀνατολὴ ἐχάραξεν κ' ἐαυ-
τόκορον κοιμᾶσαι; (Ἀκούεται ἄλλημα πετηνοῦ) Τὰ πετηνάρια κουίξνε τὸ δεύ-
τερον τὸ κουξίμον ἄτουν. Θεέ-μ' νὰ ποδεδίζω-σε, δόσ' μας δύναμην. Ἀγγίτσα
ρίζα-μ' σου.

ΑΥΓΙΤΣ: (μισοξυπνάει) Ντὸ ἔνμάννα... νυστάζω... ἄψ' με ὅς κοιμοῦμαι ὀλίγον κι' ἄλλ

ΧΡΥΣ: Πουλόπο-μ' σου. Ὅ' ἀχπάσκουμες, ἔτσατσοφῶτσεν. Πρέπ' νὰ προφτάνωμε

ΑΥΓΙΤΣ: (ΧΑΣΜΟΥΡΙΕΤΑΙ) Πρέπ' νὰ προφτάνωμε, Ὅ' ἀχπάσκουμες... καὶ πού θά πάμε μάννα

ΧΡΥΣΑΝ: Ἐγγέφσον, ἐγγέφσον καλὰ, τὸ πουλί-μ'. Σοὺ καὶ θά ἐγροικᾷς. Ντὸς ὀλίγον
νερόν σο' πρόσωπο-σ' καὶ θά θυμᾶσαι....

ΑΥΓ: 'Εθυμέθα...έθυμέθα...άτάτα έθυμέθα.Θά πάμε σή Σουμελάν.

ΧΡΥΣ: Ναί ρίζα-μ', όφέτος θά πέρω-σε μετ' έρέμ'.Θά πάμε έντάραν προσκυνούμε τήν χο
ύτς.

ΑΥΓ: Καλόν μάννα.'Ατώρα έτοιμάουμαι.

ΧΡΥΣ: Άγληγόρ'τό πουλί-μ'.ΣυνορθίASON κι'όλίγον-πολλά άα'άπό τ'έκείσ'. 'Εγώ θά
πάω τερά ό πατέρας έτοιμάσεν τ'άλογα;Ταβρανεύτ',έκισες;

ΑΥΓ: Καλόν μάννα(ΒΗΜΑΤΑ-ΠΟΡΤΑ)'Οφέτος θά πάω κι'έγώ πά σή Σουμελάν.'Ηρώνα μ'θέλ
νά περ'με και πάειγιά νά ελόγιζ'με ή χάρη άτς.'Αέτς λέει..νά μή παθάνω
τιδεέν κακόν.(ΓΕΛΑ)Καί'ντό κακόν νά παθόνω;Νά μή ρουζώ και φουρκίσαι σό
κουίν;Εήν γειτονιάν έρουν κι'έχωμε τιδεέν άοϊκον.Νά μή τρώει με ό λυκον;
Νιό σά χορτοθερία πάω,νιό και πουθεν.'Αλλο ντό κακόν έπάρνεν νά έρται
εόριή'με.(ΓΕΛΑ)'Εθ'ρεί κι'ζεράτοι;'Η μάννα μ'άδσά ήμερας άμον οίςψυλ'έσε
βαν \$\$\$ σ'άτία-τσ.Τερεί με-τερεί με κι'έπ'έκει πάίρ'έναν βούρον άλας και
γυρωκλώ'άπο άπαγιέσ'σό κιφαλι μ',τεοσί νά γητεύ'με.'Εθ'ρεί άρρωστεσα
είμαι.(ΣΟΒΑΡΑ)Ναί;ήμπορεί νά δειξειζώ άμον άρρωστεσα,άμον έγώ τεθεν κι'πο
νει-με.(ΓΕΛΩΝΤΑΣ)'Αρ'όψειέσ'ερώτεσε-με,άέτς με τ'έναν έμορφον τρόπον:

Πέρε ρίζα-μ',Αύγίτσα,γιάρ'κάτιναν άγαπās κι'έγώ κι'ζέρ'άτο;Πέρε,είπα-με,
έγώ γιοί κι'θα λέγω.Γιοί μάννα είπα-τέν μετ'έναν έντροπήν.'Εγώ \$\$\$ κανάν
κι'άγαπώ.('ΑΚΟΥΓΕΤΑΙ ΑΠΟ ΜΑΚΡΥΑ ΛΥΡΑ-ΤΡΑΓΟΥΔΙ-ΣΦΥΡΙΓΜΑΤΑ-ΠΙΣΤΟΛΙΗ)Ντ'έξε
"Ονταν έπέγνα σό σχολείον,ό δεσκαλον έλεε-μας ψέρματα νά μή λέγωμε σοί
γονέοις έρουν."Ε...έγώ πα τήν άμαρτία-μ'λεγ'άτο.Είπα τήν μάννα μ'έναν
τρανόν ψέρμαν.Κανάν κι'άγαπώ,είπα-τέν.Σά χρόνια γτό ζούμε,καλλίον μά'λες
ψέρματα παρά νά φανεράντς τήν άγάπη σ'."Αραν όσον-πόσον;Κέπορά,σό σέρι-μ'
κι'έν.Χωρίς \$\$\$ νά θέλω άγαπώ άτον.'Ατσάπα θά πάει έκεινος πα σή Σουμελάν
(ΑΚΟΥΕΤΑΙ ΠΕΙΟ ΚΟΝΤΑ Η ΧΟΡΩΔΙΑ)

'Αρσόπο-μ'με τό γέλος-έσ'

χαράζνε τά ρασία

ό φέγγον παίρ'και βασιλεύ

ξημεράν'κρύα-κρύα.

'Ο Δήμον με τήν κερεντσέν άτ'έσκιωσεν σό ποδάρ'όλεν τή Κρώμ;"Αχ..άτσάπα
έκεινος πα θά πάει;(ΣΟΛΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΑΠΟ ΕΝΑΝ ΝΕΟ)

"Ερθα άρνι-μ'σή μαχαλό-σ'

έρθα σή γειτονία-σ'

κινείς κι'κουίζ'τ'όνομα-σ'

ν'άκουώ τήν λαλία-σ'.

Δικεῖνος ἐν, ἐκείνος. Γιατ' ἐμὲν τραγωδεῖ, τὴν λαλίᾳ-μ' θελ' ν' ἀκούῃ... Θὰ τραγωδεῖ
ἄτον κ' ἐγώ. (ΤΡΕΓΟΥΔΑ)

Τραγωδίαν κι' ἂν λέγω σε
σὸ παραθύρ' κ' ἐβγαίνω
σὴ Σουμελάν τὴν Παναγιάν
ἐγώ, ἐσὲν περμένω.

(Η ΛΥΡΗ Ξ ΑΠΟΜΑΚΡΥΝΕΤΑΙ)

Ἀτσάπα θά' ἔρτατι

ΔΑΜΠΟΣ: Ἐντῶνες ὅτο σὴν τραγωδίαν; Αἶτε ἐτοιμάχ' ὅ' ἀχλύσῃ οὐρες, ἔργεψαμε.

ΑΥΓΙΤΣ: Ἐγώ πατέρα ἐτοιμεσα εἶμαι. Ἐσύ οὐς νά φορεῖς ἐγώ...

ΔΑΜΠ: Ναί, ἐγώ πα, ὡς πᾶς φορᾷ τὰ ζῆπας ἱμ'. Σὴ Σουμελάν κι' ἰνέται νά πᾶς χωρὶ
ζῆπας. Ἄρμα πῖρμα καί τό μέγα ἔλεος... Θὰ βάλω σά μέσα μ' τὴν κῆραν καί τ
μαρτίν σ' ὠρί-μ' καί... Γιατ' πᾶς ἐτοιμάουμαι....

ΝΙΚΟΛ: (ΑΠ' ΕΞΩ) Θεῖο Λάμπο, Θεῖο Λάμπο...

ΔΑΜΠ: Ντό, ἐν, ποῖός εἶσαι, ἔλα ἀπὸς!.....

ΝΙΚΟΛ: (ΠΟΡΤΑ-ΜΠΑΙΝΕΙ) Καλημέρα Θεῖο Λάμπο..

ΔΑΜΠ: Καλημέρα καί καλῶς τὸν Νικοῦλα.

ΝΙΚΟΛ: Θεῖο Λάμπο ἔστειλαν ἔμε, ἄρ' ἐσύ ἐγροῖσες, ὀλ' σὸν θεῖον τὸν Λάμπον τρέχ
νε. Ἄρ' ἐσύ ἐγροῖσες....

ΔΑΜΠ: Ἐγώ τιδεὲν κ' ἐγροῖσα. Πέρε ὡς ἐγροῖσῃ ποῖός ἔστειλε-σε;

ΝΙΚΟΛ: Σὴ στράταν ὅπαν' ἢ παρέα περμέν'. Φφφ ὁ Δῆμιον δέτς καί πατ' τὴν λυράν;
Ἐγώ πα μετ' ἐκείνους ἐντῶναν βούρ βουρ βούρ, βούρ βουρ βούρ, ~~εἶ~~ εἶδεν ἄτ
σὸ ρακίν. Ὁφέτος θά' πᾶς κ' ἐγώ πα σὴ Σουμελάν.

ΔΑΜΠ: Καλόν, χα-σον ἄτα ἄτῶρα ἄτῶν, ἔχω καιρόν. Πέρε ντό θελῃς;

ΝΙΚΟΛ: Ἐγώ τιδεὲν πα. Ἦ παρέα περμέν'. Ἐστειλαν ἔμε...

ΔΑΜΠ: (ΤΟΝ ΔΙΑΚΟΠΤΕΙ) Ἐστὲν πολλοὶ σὴν παρέαν Νικοῦλα;

ΝΙΚΟΛ: Οὐ... πολλοὶ καί μάναχόν; Ἄρ' ἐσύ ἐγροῖσες....

ΔΑΜΠ: Νεῖναι ντό, ἐν, ὅτο ντ' ἐκοῦσες ἄρ' ἐσύ ἐγροῖσες, ἄρ' ἐσύ ἐγροῖσες... Ἐσύ
καὶ πᾶς πολλὰ ἔπες. Ζατί ὀγναράς εἶσαι καί μέ τό ρακίν ἐγροῖσες κι' ἄλλο.

ΝΙΚΟΛ: ὀγναράς. Ἄρ' ἐσύ ἐγροῖσες... Ἦ ρορτον... καί τὸν πιτῶσ!... ὅ' ἐπ' οἶνες με
κ' ἐπεκαλα-τσεν φφφφ ὀϊκον ἡμέραν. Γιατ' ἄφ' μεῦς πᾶς ἐτοιμάουμαι...

ΝΙΚΟΛ: Ἐστὰ Θεῖο Λάμπο. Πέρε ντό θά' λέχ' ἄτς; Διό τ' ἄλογον γιόισα κι' διό ὅτο;

ΔΑΜΠ: Νά διγώ τ' ἄλογο μ'; Τίναν;

ΝΙΚΟΛ: Ἐγώ ντ' ἐξέρω; Ἐδὲ μὴ διό ὅτο. Ἄρ' ἐσύ ἐγροῖσες.....

ΛΑΜΠ: Πώς κι' ἐγροίμισα... Καί ποῖος ψαλαφᾶ-το; Πέρε ποῖος ἐστείλε-σε;

ΝΙΚΟΛ: Θεῖο Λάμπο, ἕναν ρακίν νά δῖτε με πίνω. Ἐξερτς πῶς εἶμαι; Ἄρον νυστέλω κι' ἔλα....

ΛΑΜΠ: Δεῖρα πε' τόν Δῆμον ὡς ἔρται μέ τήν παρεάν ὅτ' κατ' θελ' ἄτον. Ἐγώ θά πάω ἐτοιμάδουμαι. (ΒΗΜΑΤΑ)

ΝΙΚΟΛ: Καλόν θεῖο (ΠΑΥΣΙΣ). Ἐσύ ντό λές Ἀνγίτσα; Ὁ κόσμος κατηγορεῖ-με, γύρω ἀγαπᾶ-με;

ΑΥΓΙΤΣ: Οὐλ' πᾶ ἀγαποῦνε-σε Νικοῖα.

ΝΙΚΟΛ: Αὐγίτσα... ἐσύ πᾶ ἀγαπᾶς με;

ΑΥΓΙΤΣ: Πῶς κι' ἀγαπᾶ-σε;

ΝΙΚΟΛ: Ἐγώ πᾶ ἀγαπᾶ-σε. Πάντα ἐθέλνα νά λέγωσ' ἄτο, ἄραν ἐθάρνα ἐσύ κι' ἔελτς-με.

ΑΥΓΙΤΣ: Ναί, ἄραν, ἀγαπᾶ-σε τσίπ' πολλά, ἕναν ἄλλο κορίτσ' καί θά παίρ' τσε.

ΝΙΚΟΛ: Ποῖόν κορίτσ';

ΑΥΓΙΤΣ: Θά λέγωσ' ἄτο ὅνταν πάμε σή-Σουμελάν. Ἄς ἕναν ἄλλο χωρίον ἔν. Θά ἔρται ἐκεῖ νά πᾶ σή Σουμελάν.

ΝΙΚΟΛ: Ἀληθινά λές;

ΑΥΓΙΤΣ: Ναί, ναί. Ἄρον ἔταρα γιά πέρε, ὁ ἵτενον πα μετ' ἐσᾶς ἔν;

ΝΙΚΟΛ: Ἐλπετ' μετ' ἐμάς ἔν;

ΑΥΓΙΤΣ: Ἐστά, κι' εἶπα σε ποῖος....

ΝΙΚΟΛ: Ἐγώ ἐγροίμισα το. Γιᾶ τόν Δῆμον κι' λές;

ΑΥΓΙΤΣ: Γιᾶν-γιᾶν... (ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΑ) Ὁ Γερίκας τῇ Χατοῦνας....

ΝΙΚΟΛ: Ἀ... ἐκεῖνος; Μετ' ἐμάς ἔν. Κάτ' τραγωδίας ἐπάτεσεν....

ΑΥΓΙΤΣ: Ἐγώ, ἐπράνάν ἔμισα τήν λαλίαν ὅτ' καί...

ΧΡΥΣ : (ΑΠ' ΕΞΩ) Αὐγίτσα...

ΑΥΓ. : ... ὡχά, ἡ μάννα μ'

ΧΡΥΣ : Ὁ πατέρας ποῦ ἔν;

ΑΥΓΙΤ : Ἀμεῖ μερέον, φορεῖ

ΧΡΥΣ : Ντ' ἐφτάς Νικοῖα;

ΝΙΚΟΛ : Σή Σουμελάν θά πάω, θεῖα χρυσάνα.

ΑΥΓΙΤ : Δεῖρα, Νικοῖα, πε' τήν παρεάν ὡς ἔρχουνταν

ΧΡΥΣ : Ντό παρεάν;

ΝΙΚΟΛ : Πάω... (ΒΗΜΑΤΑ-ΦΕΥΓΕΙ)

ΑΥΓΙΤ : Τόν Δῆμον μέ τήν παρεάν ὅτ' ἐρέντσαν ὅτς νά ἔρχουνταν ὁ πατέρα μ' νά ἔρχουνταν. Κάτ' θελ' ἄτς.

ΧΡΥΣ : Ἐσύ ἐτοιμάες;

ΓΙΤ :Ναί μάννα.Τά ζουπούνας ιμ' έμιν ντό σουμάνωμε θά φορώ-άτα.

ΡΥΣ :Ναί ρίζα-μ!Καί όριώσον μαντσιρίεις;Θα κοινωνίζω σε.

ΑΥΓΙΤ :Καλόν μάννα.

ΛΑΜΠ : (ΒΗΜΑΤΑ-ΜΠΑΙΝΕΙ) "Ολια έτοιμα είναι;

ΧΡΥΣ : "Ολια πα έτοιμα είναι 'Ας όνέ τό βράδον κι' άν έτοιμάσατα. 'Εσύ τό * * * *
 χασλούκι-σ' τέρεν. "Εχουμε νά δειγμε καί τόραν. "Αλλα έξοδα έκείσ'... άρ' έσύ
 ξεέρτε τήν λογαρία σ'... (Η ΧΟΡΩΔΙΑ ΤΡΑΓΟΥΔΑ ΣΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΛΑΝΟ)

ΛΑΜΠ :Καλόν-καλόν.Τά παιδία έρχουνταν.Κάτ' έτοιμάσον καί κέρεσον άτε κι' όλ' μίαν
 άχπαόκιουρες.

ΧΡΥΣ :Πρέπ'ν' άχπαόκιουρες Λάμπο. 'Η κερεντζέ κομπών'τόν άνθρωπον.Κέν άτώρα ή άραθ
 (Η ΧΟΡΩΔΙΑ ΤΡΑΓΟΥΔΑ ΜΠΑΙΝΟΝΤΑΣ ΣΤΟ ΣΠΙΤΙ)

Χανζούα-μ' γιά χαμελυνον

καί γιά θά χαμελύνω

σήν Παναγίαν δμνυσα

ός σο' νερό-σ'νά πίνω. (ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΣΤΑΜΑΤΑ)

ΟΛΟΙ :Καλημέρα,καλημέρα...

ΛΑΜΠ :Καλημέρα καί καλώς τά-παιδία.Νά ζής Δήμο,πρωί-πρωί' έσεέγες τή Κρόμ' σ' ένα
 σ' άλλο.

ΔΗΜΟΣ:Κι'ά θά πάμε σή.Σουμελάν. "Οπως κα-θα χρόνον κι' όφετος.

ΛΑΜΠ :Τρανόν ή χάρη άτε. 'Αδά σά μερία άπόσα χρόνια 'Ατε φυλάτ'μας.

ΔΗΜΟΣ: "Εχω νά λέγω σε κατ'κι' άλλο Λάμπο. 'Οσημερνόν ήμέραν πρέπ'νά νουνίζωμε 'ο
 καθα εις καί τόν γειτονόν * * * * έρουν.

ΔΗΜΠΟΣ:"Ελπετ',έλπετ'Κι'ά άέτε πρέπ'Δήμο.

ΔΗΜΟΣ :Χριστιανοί είμας καί πρέπ'βά βοηθούμε τόν έφτωχόν,τόν ρουγμένον.

ΧΡΥΣ :Ζατί' άούτα τά ήμέρες τή Παναγίας έρουν,τό-περισσόν γιά τ' έφτωχούς καί γιά
 τοί ρουγμέντε είναι.

ΔΗΜΠΟΣ:"Εν κανείς που'ι' έπορεί νά πάη;Βοηθούμ' άτον όλ' έρουν,άν έν γιά τήν παρόν.

ΔΙΔΑ: σὴν ὄραν ἢ παρὰ φαίταν κ' ἐδτάει. Τῇ Χ' Σοφίας τό-παιδοπον, ὁ Κώστης,
 ἥος' ἐξέρωμ' ὅτε. Ἐγένον πόσα χρόνια, ἐκουτῶθεν καί κεῖται σά κρεβάτια.
 Ἡ χιλιάλερος, ἡ σέρα, ἡ μάννα θε, σὺναυγα ἐσιῶθεν κι' ὄραεῦ' ὄλογον νά παίρ'
 ὅτο καί πᾶσι σὴ Σουμελάν. Θεοῦ καλὰ πολλὰ, ἤμπορεῖ λαροῦται.

ΛΑΜΠΟΣ: Καί κι' ἔβρεν ὄλογον;

ΔΗΜΟΣ: Μόνον σ' ἐσέν ἔναν ὁμούτ'. Ἠμπορεῖ γίνεσαι αἰτία καί λαροῦται τ' ὄρφανόν.

Κιράν πα ἂν θελτς ἐρεῖς θά δίδωμ' ἔσε.

ΛΑΜΠ: Ὀλαν, Δῆμο, ἐγώ κατουρτσῆς μὴ εἶμαι; Ἀσοῦ ἔρθαν ἀέτς τὰ πράματα, δίδω τ'
 ἔναν τ' ὄλογο μ'. Ἐγώ ὡς πορπατῶ, κι' παираῶ'.

ΔΗΜΟΣ: ~~ΔΙΔΑ~~ Ἀσκολοῦν Λάμπο. Ἐποῖνες τῇ Θεοῦ τὴν καρδίαν.

ΟΛΟΙ: Νά ζῆς θεῖο Λάμπο. Ἡ Παναγία νά πληρᾶν' τσε σο μουράτισ'...

ΧΡΥΣ: Ἄς ἐν γιά τὴν υἱαν ~~ΘΕ~~ τ' Αὐγῆς ἱμ'. (Ἡ ΑΥΓΗ ΚΕΡΝΑ)

ΛΑΜΠ: Ἄρ' ἀέτς, Αὐγίτσα κέρασον τὰ παιδία. Ἄτε, ἐπάρτε ὑπ' ἕναν ραμίνι κι' ὡς
 ἀχπασκουρες.

ΟΛΟΙ: (ΚΤΥΠΟΥΝ ΤΑ ΠΟΤΗΡΙΑ) Εἰς ὑγείαν καί μέ τό καρόν νά πᾶμε προσκυνοῦμε. Ἀμήν.

ΛΑΜΠ: Ἄρ' ὑτῶρα ὡς ἀχπασκουρες. Δῆμο ὅπως εἶπαμε. Μὲ τὰ τραγωδίας θά πᾶμε.

(Ο ΔΗΜΟΣ ΠΑΙΖΕΙ)

ΧΡΥΣ: Ἄτε ρίζα-μ' Αὐγίτσα, ~~ΘΕ~~ ἀρχίνα ἐσύ τὴν τραγωδίαν κι' ὡς ἀχπασκουρες.

ΛΑΜΠ: Πέ' τό πουλί-μ' μ' ἐντρέπεται. Ὅλια τὰ παιδία γειτονοπούλια εἶναι, ἐπ' ἐκεῖ
 ὁσήμερον ἐν ἄλλο ἡμέρα.

ΑΥΓΙΤ: (ΤΡΑΓΟΥΔΑ)

Χαντζούκα-μ' ~~ΘΕ~~ τ' ἐλατοῦλαδα-σ'

κρύφνε τὴν Παναγίαν

κρύφνε τὴν κόρην π' ἀγαπῶ

καί καίγνε τὴν καρδία-μ'.

ΧΡΥΣ: Ἄς φορτάγωμε κι' ὡς περάγωμε καί ὡς σὴ Χ' Σοφίας Κ' ἐκῶ.

ΟΛΟΙ: Ναί-ναί ὦ, πᾶμε, ἔργεψαμε. (ΕΠΙΦΩΝΗΜΑΤΑ)

Χαντσούκα-μ' γιά χαμέλυνον

Καρένα-μ' κι' ἔλῶτεν

ΕΣ: Χρόνια πολλά... Εὐλογημένον τ' ὄνομα ἔτς... Νά βοηθᾷ ἡ χάρις ἔτς..

(Η ΧΟΡΟΔΙΑ ΤΡΑΓΟΥΔΑ ΣΤΟ ΔΕΥΤΕΡΟ ΠΛΑΝΟ) (ΣΤΟ ΒΑΘΟΣ ΑΚΟΥΓΕΤΑΙ ΑΣΚΟΣ)

Ἡ Παναγία λουτρούγᾳ	Κρωμέτες σκυλ' υἱός εἶμαι
τά σσημαντροπα-τς κρούγνε	κανέναν κι' φοροῦμαι
βρούνε τὰ καρπάνας-ἔτς	Σὴ Σουμελᾷ τὴν Παναγίαν
τ' ὁμάνια ἐντιλαλοῦνε.	Θά πάω στεφανοῦμαι.

ΛΑΡΠΟΣ: Γιά σταθεῖτεν (Ἡ ΛΥΡΑ ΚΑΙ ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΣΤΑΜΑΤΟΥΝ)

ΧΡΥΣ: Λάρπο, τὴν Αὐγίτσαν πουθεν κ' εἶδες;

ΔΗΜΟΣ: Παιδιά, ὁ τραγωδιάνο-μ' ντ' ἐγέντον; (Ο ΑΣΚΟΣ ΚΑΙ ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΠΑΝΗΣΙΑΖΟΥΝ)

ΛΑΜΠΟΣ: Ἀχά, ἐσκέρχουνταν. Γιαζ ἐρωτοῦμ' ἔτς.....

ΝΙΚΟΛ: Ἐεε... ὥς τ' ὁμράτια σου... Ἡ Παναγία μου ξάν ἐποῖεν τὰ θαμάτς τς.

ΟΛΟΙ: Τίναν; Ποῖος;

ΝΙΚΟΛ: Ἀς σὴ Σάνταν ἐνοιξεν τ' ὁμράτια ἱνονος. Ἀς σά Πλάτανα δύο λαλοῖ, ἐκαλά-
τσεψαν. Ἀς ἐρέτερον πα τὴ Κρῶμ' ὁ Κώστης τὴ Χ' Σοφίας..

ΔΗΜΟΣ: Ἐλαρώθεν;

ΝΙΚΟΛ: Ἀναβα τ' ἐλαρώθεν, ἐσεβεν καί σο' χορόν καί τουρλαγιεῖ. Νά ἐλέπετ' ἔτον....

ΧΡΥΣ: Δοῦσα σοι ὁ Θεός... Εὐλογημένον καί μέγαλον τ' ὄνομα σ' Σουμελᾷ. (Ὁ ΧΛΑΓΩΓΙΪ)

ΝΙΚΟΛ: Ἐσταθεῖτε. Κ' ἐτελείωσα..

ΛΑΜΠΟΣ: Εἶν' κι' ἄλλα Νικοῦλα;

ΝΙΚΟΛΑΣ: Ἐδεῖεν τσαρέν καί σοί, τεσσάρτς νομάτς σεβταλήδες....

ΟΛΟΙ: (ΓΕΛΩΝΤΑΣ) Σεβταλήδες; τίναν;

ΝΙΚΟΛ: Οἱ δύος ἔς σὴ Κρῶμ' εἶν', τ' ἐμετέρ!.....

ΛΑΜΠΟΣ: Ἀς σὴ Κρῶμ';

ΔΗΜΟΣ: Ἀς σὴ Κρῶμ' πα ποῖος εἶν';

ΧΡΥΣ: Νοῖλί, ἐμέν. Ἡ Αὐγίτσα μ' ἄτσάπα ντ' ἐγέντον; Θά πάω ἀραεῦ' ἔτεν.

ΝΙΚΟΛ: Ἐστά, θεῖα χρυσάννα, πουδέν μὴ πᾶς. Ἡ Αὐγίτσα κ' ἐχάθεν, νία καί τσεῖν ἐπαθεν

Μὴ στεναχωρεῖς σε, σο' Μοναστήρ' ἔν.....

ΔΗΜΟΣ: Σὸ Μοναστήρι μὲ τίταν;

ΔΗΜΟΣ: Τσάνουμ' μ' ἀχπαρόεσε. Νικοῦλα, καθάρτσον ὑτο καλὰ.

ΛΑΜΠΟΣ: Δῆρο, ἐσύ κατ' ἐξέρτε...

ΝΙΚΟΛΑ: Ἄισον θεῖο Λάμπο. Ἡ Αὐγίτσα ἐφυγαδιδέν μὲ τὸν Γερίαν τῇ Χατοῦνας.

Ἐπῆγον ἐντάμαν σὸν Ἠγούμενον νά... *Ὁ Νεγανὸν καὶ ἐμῶσα ἔσαν φημι δὲ τὰ*

ΟΛΟΙ: Παναγία... Παναγία... ἄλλο ντό θ' ἀκούγαμε...

ΛΑΜΠΟΣ: Ἄς σο' λές χαπαρ' ἔεις Νικοῦλα; Χωρίς νά ἐρωτοῦν κυρ' καί, μάνναν...

ΧΡΥΣΑΝ: (ΚΛΑΙΒΙ) Ν' ὀίλι ἐμὲν σὴν Αὐγίτσα-μ; Ἐκέν' τὸ σκυλοπούλ'...

ΛΑΜΠΟΣ: Μὴ χολάντε τὸ στόμα-σ' κάρη. Ἰντιαν ἐγέντον-ἐγέντον...

ΟΛΟΙ: Ἐλπετ'-ἐλπετ'. Καλὰ λέςε ὁ θεῖον ὁ Λάμπον...

ΔΗΜΟΣ: Λάμπο, ἀχουλίγια νοῦντσον καί ἀχουλίγια πῶσιον. Ὁ Γερίας καλὸν παιδίον ἐν. Ἐν καί τραγωδίανος.

ΛΑΜΠΟΣ: (ΜΕ ΤΡΕΜΟΥΛΙΑΣΤΗ ΦΩΝΗ) Τσάνουμ' μέρ' ἐγὼ κατ' εἶπα; Ἄς σοῦ ἐγαπεῖαν...

Ἄμα γιὰ χαῖτ' ἄς παρ' τεροῦμ'...

ΔΗΜΟΣ: Θά πάμε καί ντό θά φτάμε. Ἐγὼ ντ' ἐξέρω, ἡ Αὐγίτσα μονεῖσα ἔρθεν καί διπλέσα θά πάη. Δοῖμα μοναχὸν ἄς γίνταν. Ἡ τύχη ὑτς τρανόν. Ἄς ἐτον κουσμεῖ νά στεφανοῦται σὴν Παναγίαν τὴν Σουμελάν. Λάμπο, δὸς τὴν εὐσή-σ'...

ΛΑΜΠΟΣ: Χαῖτεστεν σο' στεφάνωμαν. Διπλὸν χαράν θ' ἐδτάγω...

ΧΡΥΣΑΝ: Νά ζοῦνε καί νά συγεροῦν ἄρον τὰ ψηλά τὰ ρασία.

ΟΛΟΙ: Καλορίζικοι-καλορίζικοι... (ΤΡΑΓΟΥΔΟΥΝ)

Λελευῶ-σε λελευῶ-σε Σουμεῖλα Παναγία

εὐλόησον καί στεφάνωσον κορίτσια καί παιδία

ΕΚΦΩΝΗΤΗΣ: Ὅπως τὴν χαρούμενη ζωὴ τῶν Πηγντίων δέν ἔργησε νά τὴν διαφευχῇ μιὰ δολοκληρωτικὴ κατὰστροφή. Ὅλα ἐρημῶνονται. Ὁ ἱ Βάρβαροι στοῖ διαβὰ τους σαρῶνουν ὅλα γιὰ ὅλα. Ποδοπατοῦν δσια καί ἱερά. Τὸ Μοναστήρι τῆς Σουμελᾶς καίγεται καί κατὰστρέφεται. Σῶζεται μόνον ἡ εἰκόνα τῆς Μεγαλόχρη τοῖ ἱεροῦ Εὐαγγελίου καὶ ὁ Τίμιος Σταυρὸς ποὺ ἀποκρύπτονται ὑπό τοὺς Μοναχοὺς γιὰ νά μεταφερθοῦν ἔστερα-τὸ 1931-στοῖ Μουσεῖο Μπενάκη, στὴν Ἀθήνα.

(Η ΧΟΡΩΔΙΑ ΤΡΑΓΟΥΔΑ)

τῇ Σουμελάς τό Μοναστήρ' ἐβζύεν κι' ἐχαλαέν

ἡ Παναγία πέταξεν σά λιβία ἐταράεν.

ΤΗΣ: (ΜΕ ΥΠΟΚΡΟΥΔΗ ΤΗΣ ΛΥΡΑΣ). Περνοῦν ἄρκετά χρόνια κι' οἱ Πόντιοι 'φραματίζο-
ται τό ξαναφκιαξίμο τοῦ Θρυλικοῦ Μοναστηριοῦ. Οἱ προσπάθειες καρποφοροῦν
καί στά κάπως παρόμοια μέ τά ὕψωματα τοῦ Μελά, ὕψωματα τῆς Καστανιάς,
στή Βέρροια, ξαναχτίζεται τό καινούργιο Μοναστήρι. Ἡ Παναγία Σουμελά
ξαναζωντανεύει τοὺς παληοὺς θρυλοὺς καί τίς παραδόσεις μέσα στήν ἐλεύ-
θερη Πατρίδα κι' ἡ Καστανιά γίνεται τό καινούργιο προσκηνητάρι τῶν Πον-
τίων. Καί στό παλιό διότιχο -ὁ λαϊκός τραγουδιστής- προσθεῖται τώρα καί
τόν ὅρο: Καστανιά. "Σὴ Καστανιάς τὴν Σουμελάν θά πάω στεφανοῦμαι."

(Η ΧΟΡΩΔΙΑ ΤΡΑΓΟΥΔΑ)

Ἐγώ Ποντιοπούλ' εἶμαι κανέναν κι' φοροῦμαι

σὴ Καστανιάς τὴν Σουμελάν θά πάω στεφανοῦμαι

Ἀκούσατε στήν ὅρα τῶν Ποντίων τὴν ραδιοφωνικὴ σικνητὴ τοῦ Σταῆθ

Εἰς ταθιάδη μέ τίτλο: Στὴ Σουμελά τὴν Παναγιά,

Ἐλαβαν μέρος οἱ καλλιτέχναι τῆς Ποντιακῆς Σικνητῆς: Πόπη Σουμελίδου.

Ἐλένη Μπαϊρακτάρη, Πόλης Χαΐτας, Νίκος Σπανίδης καί Σταῆθς Βουτφράς.

Συμμετεῖχε ἡ χορωδία Ποντιακῶν τραγουδιῶν τοῦ Χρήστου Μπαϊρακτάρη.

Τραγουδῆσε ἡ Ἐλένη Μπαϊρακτάρη κι' ἐπαιξαν, λύρα ὁ Χρῆστος Μπαϊρακτάρης

καί ἄσκιό, ὁ Θεοχάρης Καζαντζίδης.

Ραδιοσικνηθοθεσία Μιχαὴλ Κοταλαμίδης.